

Matdistribution till äldre personer (≥ 65) som bor i egna boenden sätt utifrån olika perspektiv

I Kristianstads kommun pågår en forskningsstudie om den mat och matservice som äldre personer får från äldreomsorgen i kommunen. Studien är ett samarbetsprojekt mellan Forsknings Plattformen för Närsjukvård Högskolan Kristianstad och Omsorgsförvaltningen Kristianstadskommun.

SYFTE

Det övergripande syftet med forskningsstudien är att studera matdistribution inom äldre omsorgen utifrån olika perspektiv: äldres, anhörigas, beslutfattarnas och professionens.

Specifika frågeställningar är:

Hur äldre personer ser på matdistribution, sina ätvanor och vad de tycker om maten?

Hur anhöriga ser på matdistribution, äldres matvanor och vad de tycker om maten?

Hur politiker, förvaltningsledningen och biståndsbedömare inom äldre omsorgen ser på sin egen roll knuten till matdistribution, på äldre ätvanor och vad de tycker om maten?

Hur olika professioner inom äldre omsorgen ser på sin egen roll knuten till matdistribution, på äldre ätvanor och vad de tycker om maten?

BAKGRUND

Det saknas studier som belyser matdistribution till äldre som bor i egna boenden samt studier som baseras på de synpunkter äldre personer boende hemma haft, olika professioner, anhörigas samt politikernas inom äldreomsorgen när det gäller matdistribution.

I människors liv är maten en biologisk nödvändighet och ett ständigt närvarande och betydelsefullt fenomen. Brist på mat kan medföra sviktande hälsa och sjukdom men också en för tidig död. Det finns flera studier i Sverige och internationellt som fokuserade på mat inom äldreomsorgen och på äldreboenden och service hus. Studier som beskriver samma fenomen för äldre personer som bor i egna boenden är sparsamma.

Äldre personer som bor hemma och som inte kan laga mat, har rätt att få bistånd i form av matdistribution. Huvudsyftet med matdistribution är att ge service i form av lagad måltid till äldre personer som inte kan laga sin mat själv och som bor i egna boenden. Antalet äldre personer som erhåller denna form för bistånd ökar i Sverige och även i undersökningskommun.

Matdistributionen ingår i en komplex organisation som involverar flera olika aktörer som beställare, producenter, leverantörer, omsorgspersonalen och de äldre.

Beställarfunktion har politiker och förvaltningstjänstemän. Producenter är restaurangpersonalen. Leverantörer är hemtjänstpersonal eller taxi personal.

Omsorgspersonalen har nära kontakt med den äldre under måltiderna samt att de har övergripande helhetsansvar för äldres hälsa. Ytterligare en grupp som är viktig i detta sammanhang är de anhöriga som är nära den äldre och som ofta för fram äldres talan när det gäller matdistribution.

Det aktuella forskningstudiet fokuserar därför på matdistribution utifrån ett helhetsperspektiv och hur mat och måltider hanteras och förmedlas till de äldre personer boende hemma inom äldreomsorgen. Studien är i linje med nationella riktlinjerna att erbjuda god vård i hemmet trots omfattande vårdbehov. Eftersom tidigare studier har visat att det saknas forskning om matdistribution till äldre som bor i egna beenden kommer detta projekt att bidra med kunskap inom detta område.

METODBESKRIVNING FÖR VARJE STUDIE

Studie 1 Äldre personers syn på matdistribution

Kvalitativ, deskriptiv studie och data samlas in via individuella intervjuer.

Till studien inkluderas personer som är äldre än 65 år och har matdistribution.

Studie 2 Politikers och biståndsbidomarnas syn på matdistribution

Kvalitativ, deskriptiv studie där data samlas in via individuella intervjuer.

Samtliga ordinarie ledamöter i omsorgsnämnden och samtliga biståndsbedömare inom omsorgsförvaltningen kommer att tillfrågas om deltagande i studien.

Studie 3 Anhörigas syn på matdistribution

Kvalitativ deskriptiv studie där data samlas in via intervjuer, individuellt eller grupp.

I studien inkluderas anhöriga till äldre personer som har matdistribution från kommunen.

Studie 4 Professioners syn på matdistribution

Kvalitativ, deskriptiv studie där data samlas in via intervjuer individuellt eller i grupp samt via observationer. Till studien inkluderas olika professioner som är på något sätt involverade i matdistribution.

Deltagande i studien är frivilligt. Resultaten från intervju- observationer kommer att redovisas så att inga enskilda deltagare kan identifieras. Namn och andra förhållande som potentiellt skulle kunna avslöja enskilda deltagares identitet kommer att ändras.

Projektets resultat kommer att rapporteras vetenskapligt i internationella, vetenskapliga tidskrifter och vid poster/föredrag vid internationella och nationella konferenser. Dessutom kommer resultat från studien att återkopplas till Kristianstadskommun i form av rapport. Därtill kommer populärvetenskaplig information om projektet att finnas tillgänglig via kommunens hemsida.

Forskarstuderande Zada Pajalic, Högskolan Kristianstad kommer att genomföra datainsamling och återkoppling till kommunen. Bearbetning av data och publicering kommer att ske i samarbete med handledarna: Prifessor Jane Springett, PhD Lena Persson från Högskola Kristianstad och PhD Kirsti Skovdahl från Örebro Universitet.

Har Du frågor om studien är Du välkommen att höra av Dig till Zada Pajalic

Tfn. 044-204096 eller via e-post zada.pajalic@hkr.se